UNESCO

DÜNYA MİRASI · WORLD HERITAGE · PATRIMOINE MONDIAL

Patrimonito Bursa'da

Hikaye Kitabı

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

BURSA ALAN BAŞKANLIĞI

Patrimonito dünyayı gezmeyi, yeni yerler görmeyi, tarihten kalan izleri keşfetmeyi çok seviyor.

Dünyadaki en güzel kentleri korumayı ve bunu dünyanın bütün çocukları ile birlikte yapmayı kendine görev edinen sevimli dostumuz Patrimonito, yollara düşüp bu kez de Bursa'ya geldi.

Bursa, eski adıyla Prusa, MÖ 2. yüzyılda Bitinya kralı Prusias tarafından kurulmuştu. Prusa, Uludağ'ın eteklerinde, kale içinde küçük bir şehirdi. Bu kalenin beş kapısı ve yüksek duvarları vardı. Çok korunaklı bu kalenin dışı ise uçsuz bucaksız bir ovaydı. Bitinyalılar, Romalılar ve Bizanslılar hep bu kalenin içinde yaşadı. Osmanlılar ise Bursa'yı aldıktan sonra kenti geliştirmek için kale dışında külliyeler yaptırdılar. Zamanın en gelişmiş şehirlerini kurmak, halk için güzel yapılar inşa etmek Osmanlı hükümdarlarının hepsi için çok önemli bir konuydu.

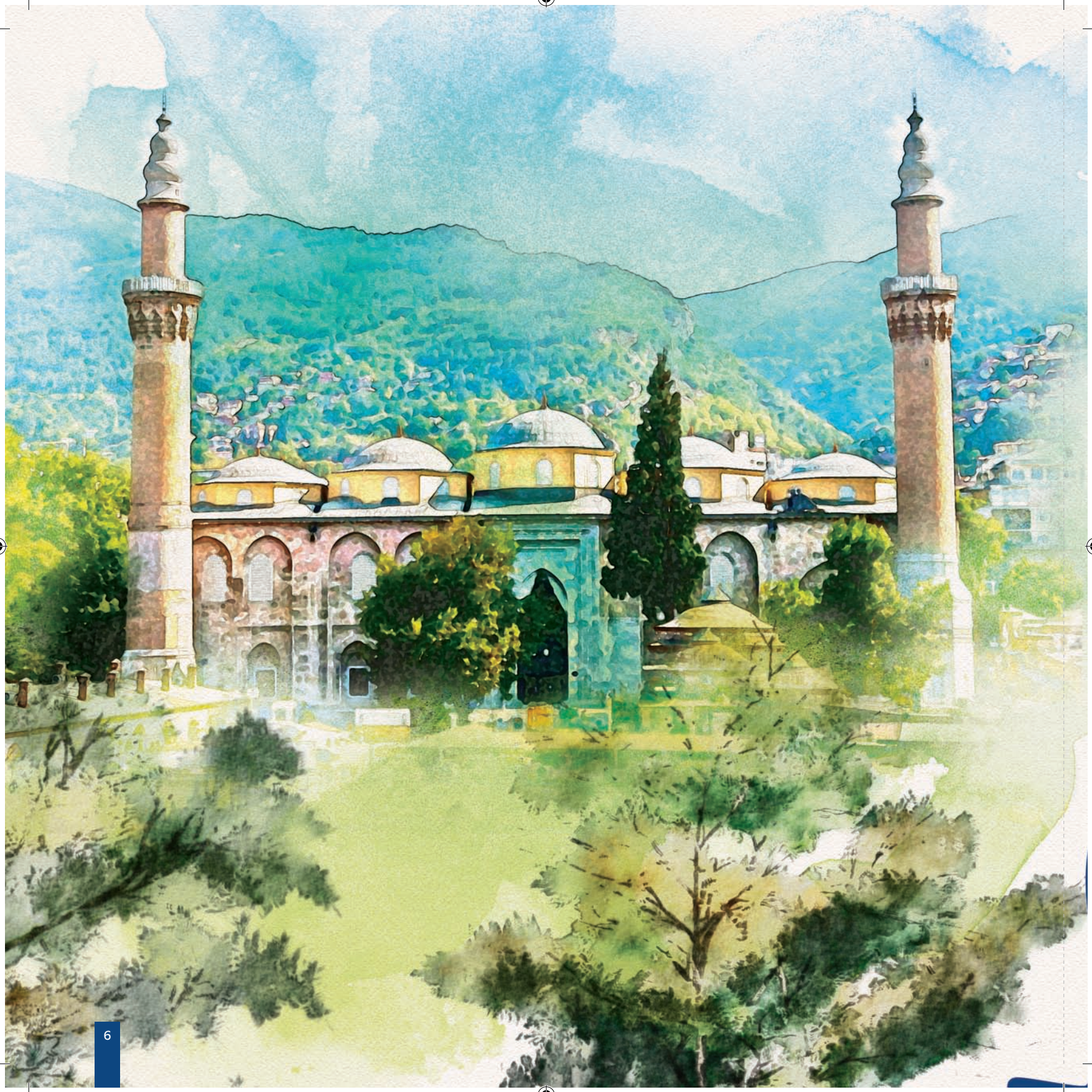

Bursa'ya gelir gelmez soluğu Heykel'de alan Patrimonito, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren Ulu Cami'yi, görmek için sabırsızlanıyordu. Yıldırım Bayezid tarafından yaptırılan Ulu Cami'de onun çok ilgisini çeken özel bir yer vardı; caminin minberi. Caminin minberindeki Güneş Sistemi kabartmalarını görünce adeta büyülenmiş gibi hayrete düştü.

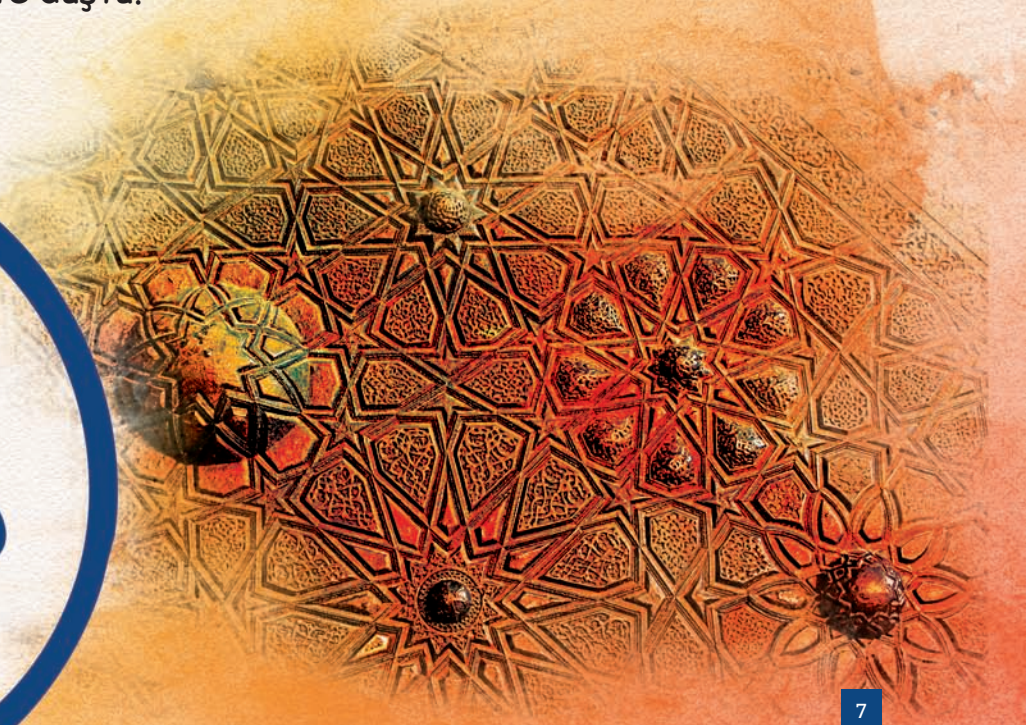

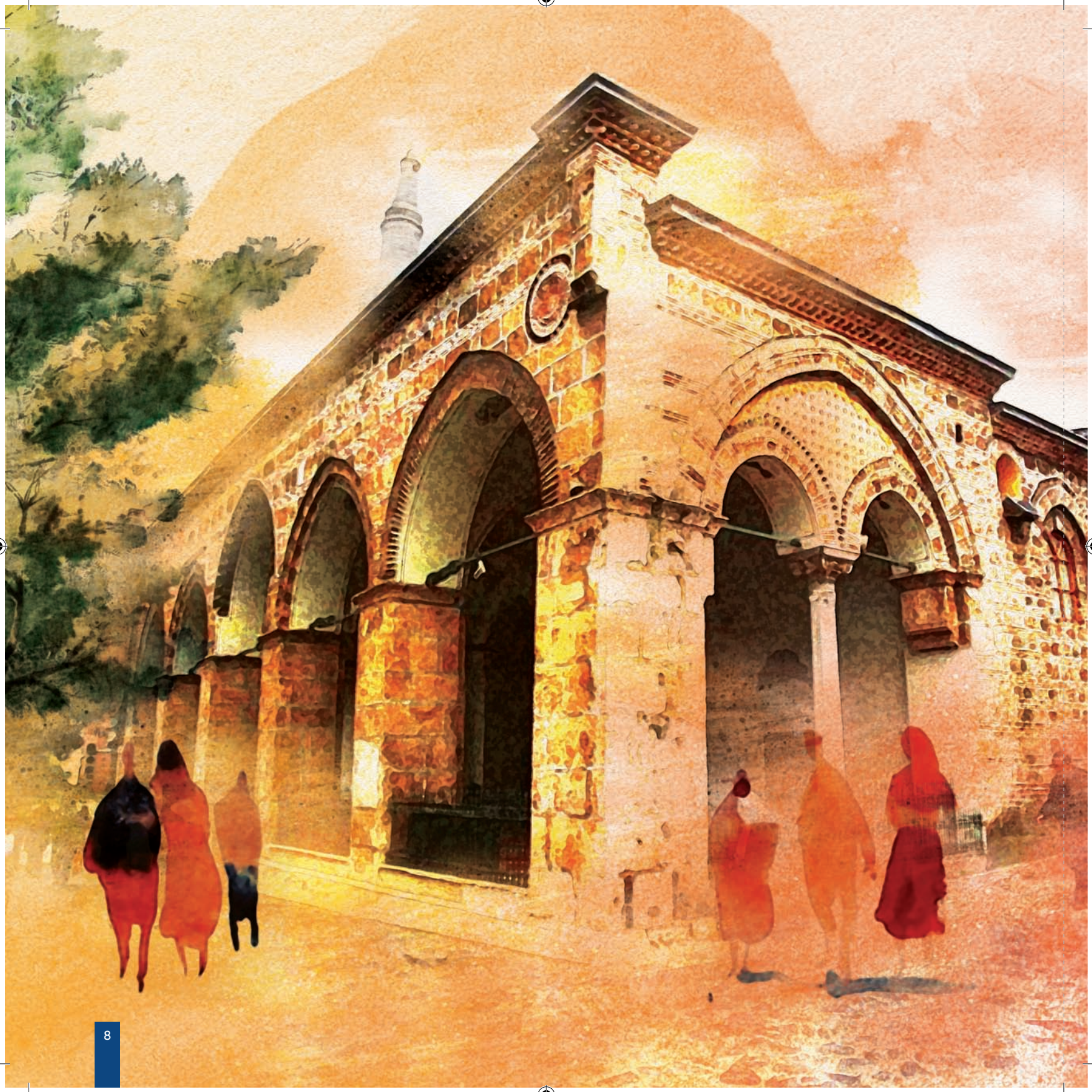

Bursa'daki gezisine devam eden Patrimonito'nun ikinci durağı, 1339 yılında Orhan Gazi tarafından yaptırılan Gazi Orhan Bey Camii oldu. Yapının cephelerindeki tuğla süslemeler ve güneş motiflerini gören Patrimonito, bu süslemelere hayran kaldı ve bu caminin neden koruma altına alındığını bir kez daha anladı.

Orhan Gazi, yaptırdığı caminin yakınına bir de Emir Hanı'nı yaptırmıştı. Emir Hanı'nda tüccarlar konaklarken, şehirde alınan veya satılan bütün malzemeler burada tartılırdı. Osmanlı hanlarının ilki olan Emir Han'ın çevresine sonraki hükümdarlar da çeşitli hanlar yaptırdılar. Böylece burası Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi'ne dönüştü. Patrimonito Bursa'ya gelmişken buradan alışveriş yaptı.

Osmanlı'nın başkentindeki gezisi Patrimonito'yu tarihin izlerinde heyecan verici bir keşfe çıkarmıştı. Her adımda başka bir mutluluğa kapılan Patrimonito, Bursa'nın en güzel yerlerinden biri olan Tophane Parkı'na geldi ve parkın hemen girişindeki Orhan Gazi Türbesi ile karşılaştı. Türbenin bütün ayrıntılarını merakla inceleyen Patrimonito, Bursa'ya gelmekle ne kadar iyi yaptığını düşündü. Burada ne tarafa baksa başka bir tarihi yapı görüyor, gördükleri karşısında Bursa'nın tarihteki önemini şimdi çok daha iyi kavrıyordu.

Bursa'yı çok sevmişti Patrimonito. Daha görülecek çok yer vardı. 33 metre yüksekliğindeki Tophane Saat Kulesi tam karşısında duruyordu.

Bir zamanlar yangın gözetleme kulesi olarak kullanılan bu kulenin, şehrin dört yanına bakan dört ayrı saati vardı ve tam 89 basamaklı merdivenle kulenin tepesine çıkılabiliyordu. Patrimonito Saat Kulesi'ne bakıp burada tarihte neler yaşanmış olabileceğini hayal etmeye çalıştı.

Dünyanın bütün uluslarının dünya üzerinde kendilerine daha fazla yer edinebilmek için, bulabildikleri en bereketli topraklara yerleştikleri ve orada kentler inşa ettikleri çağlardı. Türkler de topraklarını genişletmek, adaletle ve huzurla yaşayan daha büyük bir ulus olmak istiyorlardı. Bursa'ya bunun için geldiler. Osman Gazi, oğlu Orhan'a uzakta, şimdiki adıyla Tophane'de ışıldayıp duran Gümüşlü Kubbe'yi gösterdi ve "Ben ölünce beni bu gümüşlü kümbete gömün" dedi. Orhan Gazi de 1326 yılında Bursa'yı aldı ve babasının vasiyetini de yerine getirdi.

Tarihin bu güçlü hükümdarının hayatını merakla dinleyen Patrimonito, türbenin ortasında duran ve sedeflerle süslü son derece gösterişli sandukaya yaklaştı ve bunun Osman Gazi'nin sandukası olduğunu gördü.

Osman Gazi Türbesi'nden çıkıp yokuştan aşağıya doğru inen arkadaşımız Patrimonito, şimdi de Bursa'nın en güzel yerlerinden birinde, tarihinin hala capcanlı durduğu yeşillikler içindeki Yeşil Semti'ndeydi. Birazdan büyük bir külliyeyi gezecekti.

Önce Yeşil Cami'nin kapısına geldi. Buranın bu adı almasının, etraftaki bu görkemli yemyeşil ağaçlardan başka bir sebebi vardı. Yıldırım Bayezid'in oğlu Çelebi Mehmed, külliyenin içinde bir türbe yaptırmış ve türbenin dışını yeşil çiniler ile kaplatmıştı.

Türklerde eğitim her zaman çok önemli olmuştu. Patrimonito Bursa'da dolaştıkça bütün külliyelerin içinde bir medrese görüyordu. Yeşil Medrese şimdi Türk-İslam Eserleri Müzesi olarak kullanılıyordu ve zamanında öğrencilerin eğitim aldıkları bu medrese, şimdi de bütün ziyaretçilerine Bursa'nın, bu toprakların geçmişini öğretmeye devam ediyordu.

Yıldırım Bayezid'in oğlu Çelebi Mehmed, Osmanlı Devleti'nin birliğini ve güçlenmesini sağladı. Çelebi Mehmed de dedeleri gibi büyük bir külliye yaptırdı. İşte burası da bütün duvarları eşsiz güzellikteki yeşil çinilerle kaplı olan Yeşil Türbe. Patrimonito, türbenin bu semte adını verecek kadar dikkat çekici, güzel ve benzersiz olduğunu düşündü.

Patrimonito, gittiği her yerde Bursa hakkında yeni şeyler öğreniyordu. Osmanlı zamanının okullarından biri olan Yıldırım Medresesi'ne geldi. Burası gerçekten çok eski bir yapıydı ama hala çok ihtişamlı görünüyordu. 1399 yılında Yıldırım Bayezid tarafından yapılmıştı. On altı tane öğrenci odası ve dört tane de görevli odası vardı medresede. Medreseyi gezerken çok önemli bir şey daha öğrendi Patrimonito; burası, önü kapalı ilk Osmanlı medresesiydi.

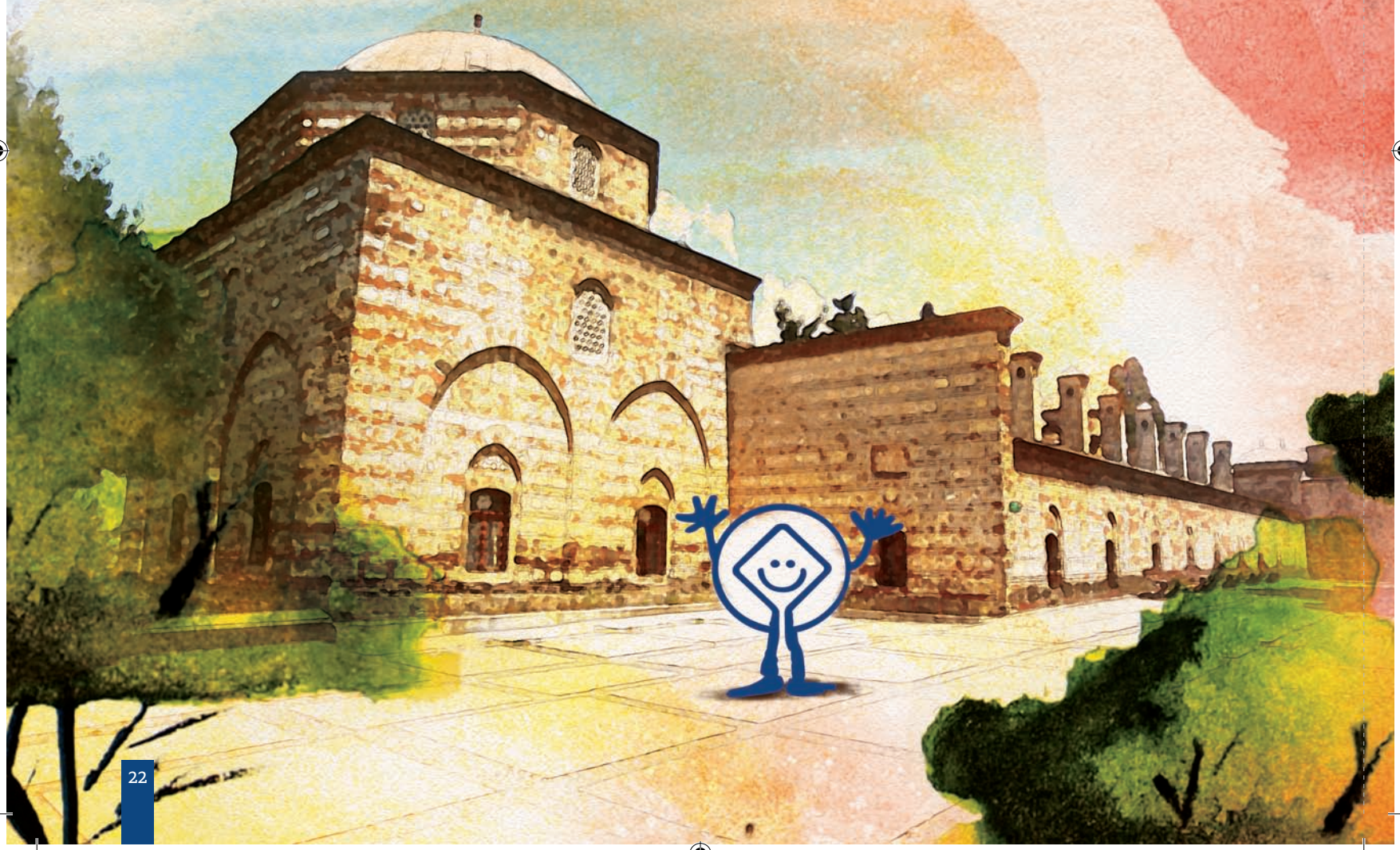

Patrimonito, Yıldırım Külliyesi'ndeki yapıları gezerken, 14. yüzyılda yaptırılan Yıldırım Camii'ne geldi. Cami bir tepenin üzerindeydi ve Bursa Ovası'na bakıyordu. Çok güzel bir mimarisi vardı. Sadeydi ama her ayrıntısı çok özeldi. Hatta "Bursa kemeri" ilk kez bu camide kullanılmıştı. Burayı da Yıldırım Bayezid yaptırmıştı. Ona herkes 'Yıldırım' diyordu çünkü atı üzerinde yıldırım gibi giden çok başarılı bir hükümdardı.

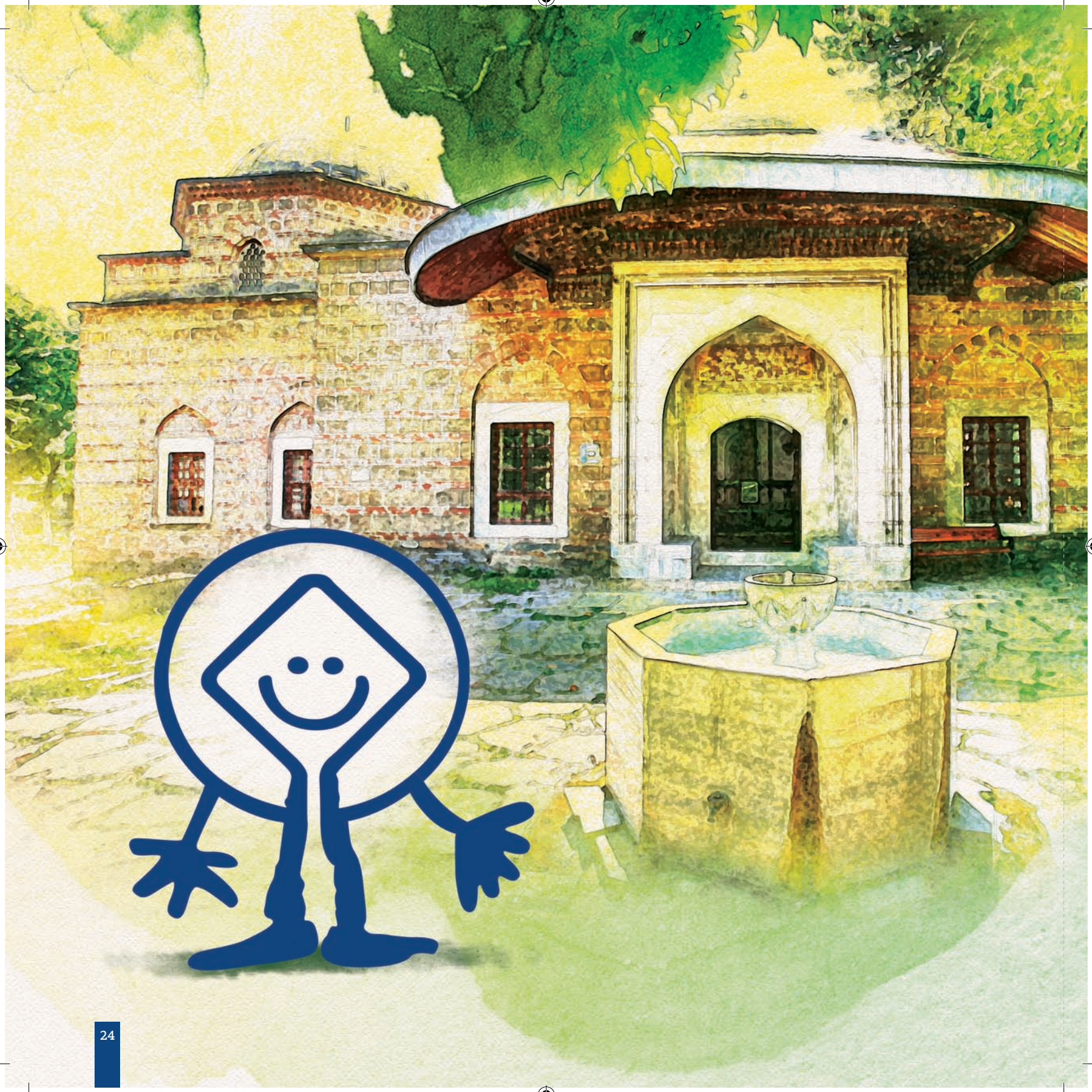

Patrimonito, dünyadaki en güçlü devletlerden birinin, neredeyse bütün hükümdarlarının türbelerini görmüştü Bursa'yı dolaşırken. Şimdi de Fatih Sultan Mehmed'in babası Sultan II. Murad'ın türbesindeydi. Babasının hatırasını daima yaşatmak için burayı 1451 yılında Fatih Sultan Mehmed yaptırmıştı. Patrimonito Bursa'da ziyaret ettiği türbelerin hiçbirinde görmediği bir şey gördü burada. Kubbe, yağmuru içeriye alacak biçimde açık bırakılmıştı. Ayrıca II. Murad Bursa'da külliye yaptıran son padişahtı.

Patrimonito'nun Bursa'da görmek için sabırsızlandığı yerlerden biri de Hacivat ve Karagöz'ün anıtıydı. Gölge oyununun ilham kaynağı olan bu iki kişi hakkında pek çok hikaye duymuştu. Onlar Bursa'nın en önemli simgelerindendi. Patrimonito, Karagöz Hacivat Anıtı'nı gezdikten sonra ilk fırsatta bu kahramanların gerçek hikayesini öğrenmeyi aklına koydu.

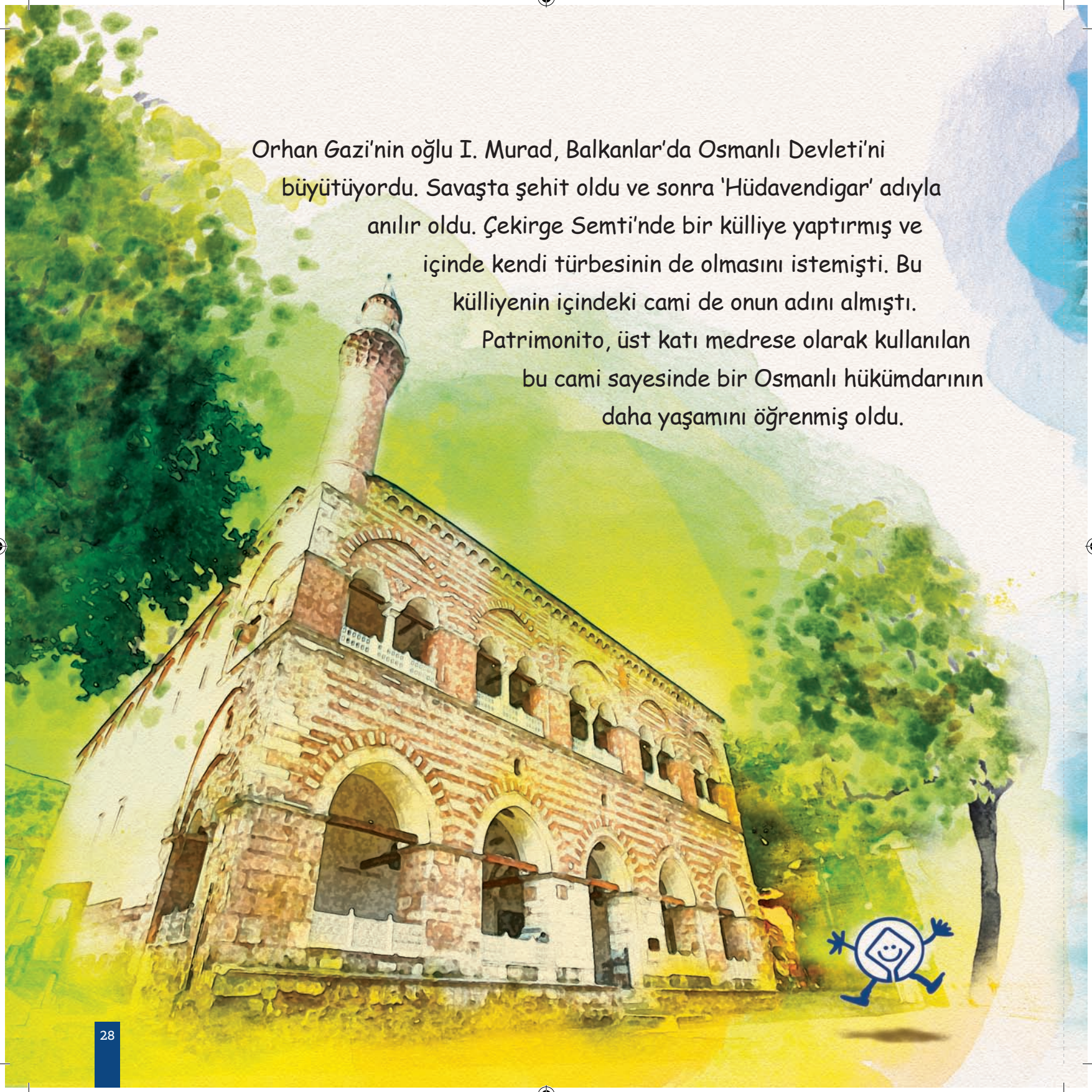

Orhan Gazi'nin oğlu I. Murad, Balkanlar'da Osmanlı Devleti'ni büyütüyordu. Savaşta şehit oldu ve sonra 'Hüdavendigar' adıyla anılır oldu. Çekirge Semti'nde bir külliye yaptırmış ve içinde kendi türbesinin de olmasını istemişti. Bu külliyenin içindeki cami de onun adını almıştı. Patrimonito, üst katı medrese olarak kullanılan bu cami sayesinde bir Osmanlı hükümdarının daha yaşamını öğrenmiş oldu.

Bursa'nın muhteşem manzaralı yerlerinde dolaşmaya devam eden Patrimonito, UNESCO tarafından koruma altına alınan Eski Kaplıca'yı da görmek istedi ve sora sora kaplıcayı buldu. Bursa'nın en eski kaplıcalarından olan yapı çok ünlüydü. Tuğla süslemeleri ve içerisindeki sütun başlıkları eski dönemlerin izlerini taşıyordu.

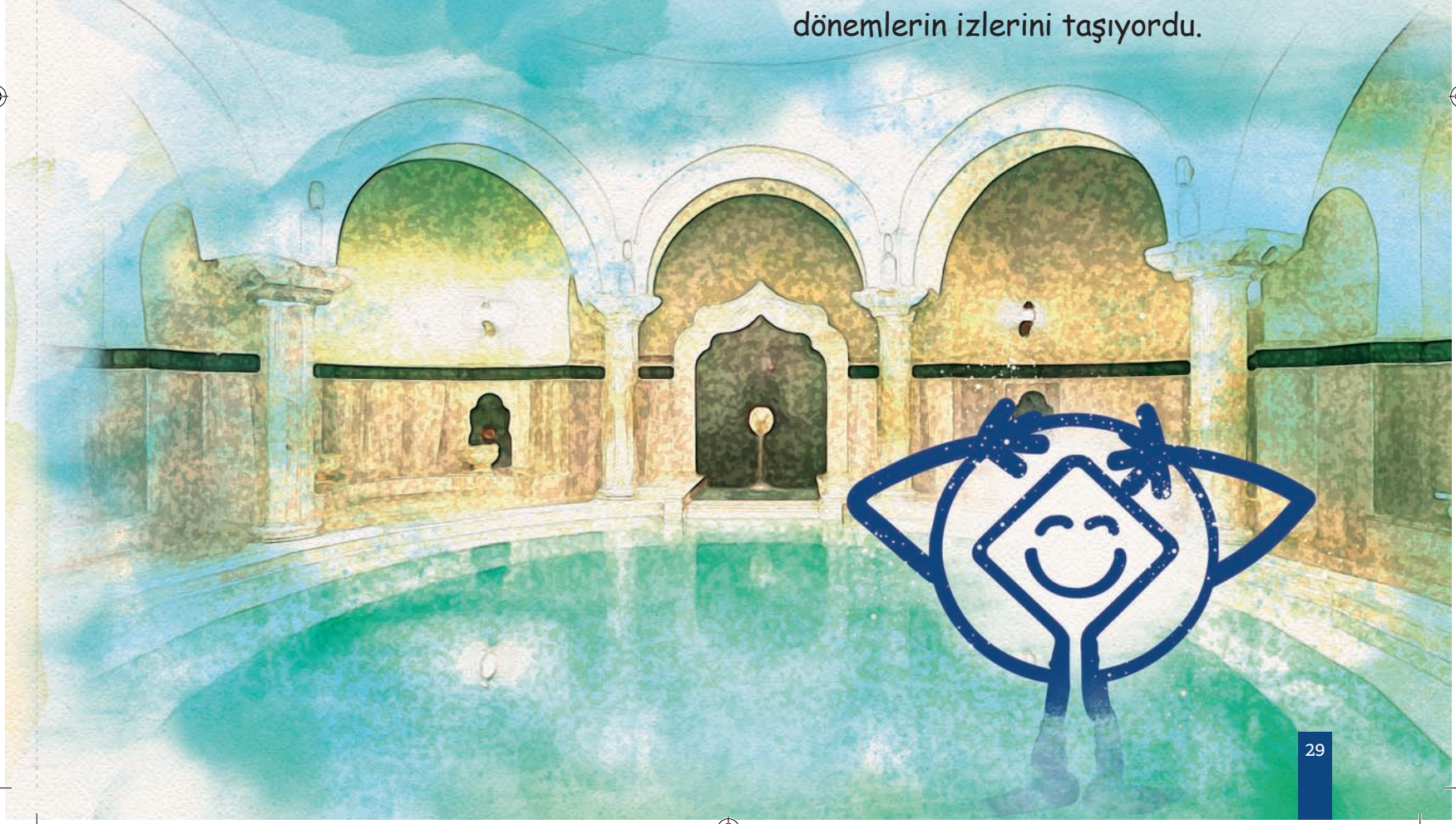

Şimdi Patrimonito'nun yolu biraz uzundu. Şehir merkezinin dışına çıkacak ve bir köye gidecekti. Bursa alınmadan önce çevresinde, Türklerin kurduğu 'kızık' köyleri vardı. Bu köylerden biri olan Cumalıkızık, Orhan Gazi tarafından, şehirdeki külliyesi içerisinde bulunan ve öğrenciler ile yoksullara ücretsiz olarak sıcak yemek dağıtılan imarete taze sebze ve meyve göndermekle görevlendirilmiş bir vakıf köyüydü.

Cumalıkızık, sokakları, tarihi evleri, ağaçları, suları, meyveleri ile harika bir yerdi. Patrimonito Cumalıkızık'ta kendisini tarihte çok eski zamanlara gitmiş gibi hissetti ve buraya tekrar gelmek için kendi kendine söz verdi.

Dünyanın pek çok yerini gezen Patrimonito, ilk kez geldiği Bursa'yı çok sevmişti. Ziyaret ettiği bütün bu tarihi yapıları, Bursa'nın doğal güzelliklerini ve tabii burada yediği çok özel yemeklerin enfes tadını dünyanın her yerinde anlatacaktı. Aslında görmek istediği başka yerler de vardı Bursa'da ama şimdi onu bekleyen başka bir kente doğru yola çıkması gerekiyordu. İlk fırsatta Bursa'ya yeniden gelecekti.

PATRİMONİTO'nun Maceraları

Genç Miras Koruyucusu PATRİMONİTO, şimdiye kadar birçok ülke gezmiştir. İşte onlardan bazıları:

1. Patrimonito'nun Dünya Mirası Maceraları
2. Patrimonito Küba'da
3. Patrimonito Norveç'te
4. Patrimonito Yeni Zelanda'da
5. Patrimonito Etiyopya'da
6. Patrimonito Rusya Federasyonu'nda
7. Patrimonito Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Ruanda ve Uganda'da
8. Patrimonito Avustralya'da
9. Patrimonito İspanya'da
10. Patrimonito Peru'da
11. Patrimonito Lübnan'da
12. Patrimonito Kore Cumhuriyeti'nde
13. Patrimonito Çin'de

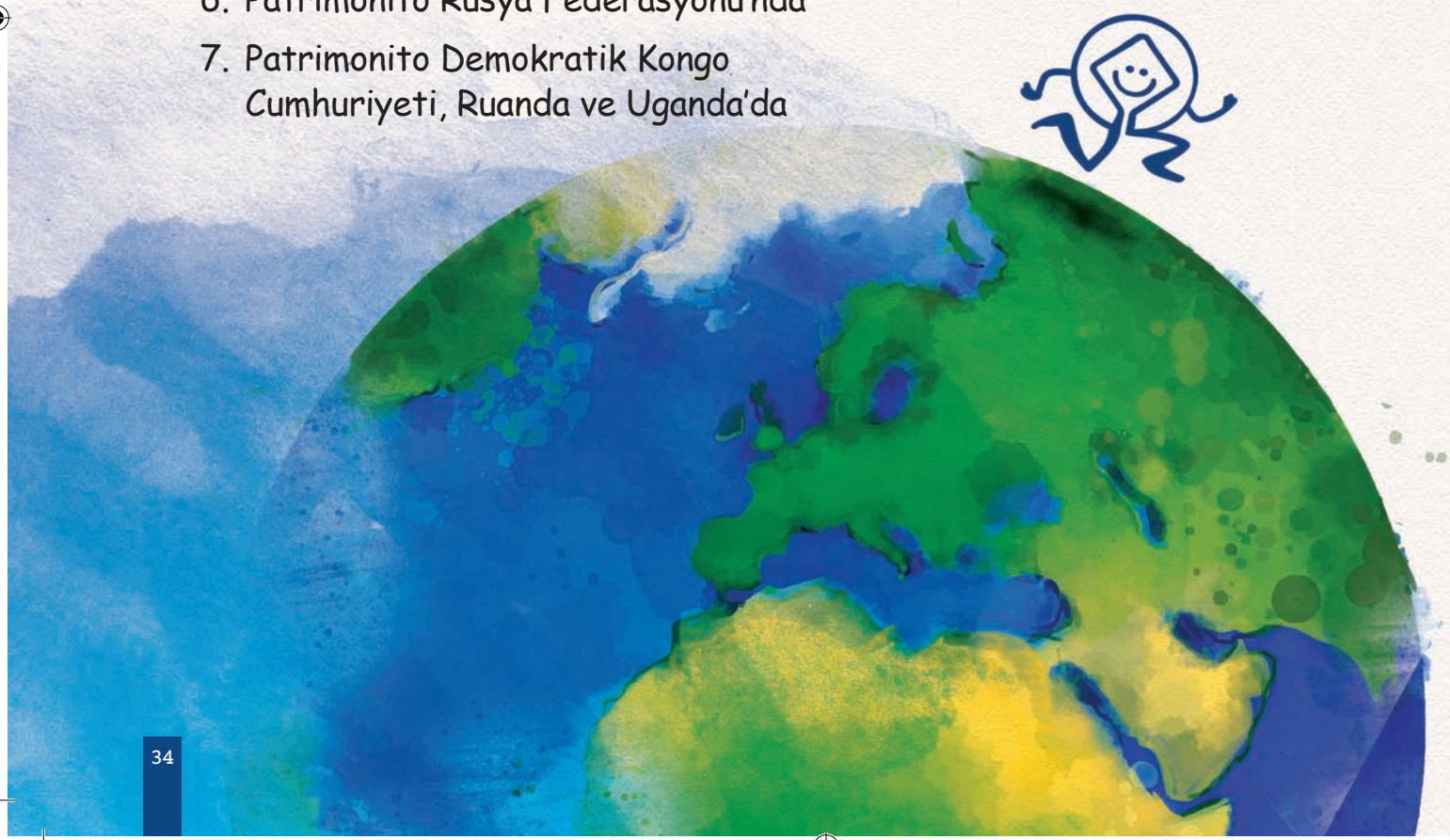

BURSA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

BURSA ALAN
BAŞKANLIĞI

www.bursa.bel.tr | alanbaskanligi.bursa.bel.tr